

תו בחריז בשעה שניכנס אלי איש הס.ס. המשגיח, וקרא לי לצאת אל השער. שם עמדו האב ובנו ומלחם. הוא מסר לי איך גרת כתובה בידי ד"ר מנגלה שתוכנה היה כלהלן; חדר הגיתוחים של גיחת, משרפה מספר 1 - לערוך בדיקה קלינית אצל שני הגברים, לחדא את כל הנתונים הגופניים ולחבר תעודת בדיקה שתכלי את כל תוצאות הבדיקה. תשומת-לב מיוחדת יש להקדיש לבדיקת הגורמים למומים הגופניים.

"ידוע לי גם תוכנה של האיגרת השנייה, שלא קראתיה, ושהיתה מיועדת לאובר-שארפירר מוספלט.

"בדקתי את השלוחים בחדר עבודתי. האב היה סוחר טכסטיל מלודז, מומו ב' עמוד השדרה ברא לו כתוצאה מרכבת (ראכטיס) מאוחרת. מחלות אחרות או סימנים לכן לא מצאתי, אפילו לאחר בדיקה יסודית ביותר. לאחר מכן שוחחתי עם הנער, שהיה בעל האפעה חינונית ענימה וענינים נבונות, אך שבור לחלוטין מבחינה נפשית. בקול חדיגני סיפר על שרשרת אינן סופית של מאורעות איומים, מכאיבים ור-מעציבים, שנמשכו לאורך חמש שנות חיי הגיטו. בגיל עשר הוכנס עם הוריו אל מאחורי חוטי-החיל. אמו עדינת-הרגש לא עמד לה כוחה זמן רב בסבל זה, ושקעה במלאנכוליה ודיכאון. היא נפטרה כבר ב' שנה הראשונה לחיי הגיטו. מאותו זמן נשאו בצחצוח, האב ובנו, את חיי הגיטו העגומים. עד שהגיעו אל המישרפה מספר 1.

"סמל דראמתי הוא לחיי, כי אני, רופא-אסיר, חייב לערוך בהם בדיקות קליניות קפדניות, ולאחר ששניהם ילכו למחנה, אהיה חייב לנתח את גופותיהם. חשתי ב' עצמותי את לענו המר של גורלי ואת חוסר האונים שלי, עד כי עצבי נמתחו כדי הת-פקעות.

"בדקתי את הנער בשארית כוחותי. ברגלו הימנית הבחנתי כמאלפורמאציות מלידה. ניכרו בה סימני ניתוחים, שהסבו לרגלו שתתקצר. אך בעזרת תחבשות אורתופדיות נתאפשרה לו ההליכה. מום אחר בגופו לא מצאתי.

"שאלתי אם רוצים הם לאכול. הם קיבלו מנה גדולה של בשר ומאקארונים ממטבח הזונדר קומאנדו. הם לא ראו, כפי הנראה, אוכל כזה מזה זמן רב, לפי שאכלוהו ב' רעבתנות רבה. אותה שעה לא ידעו כי זוהי סעודתם האחרונה.

"לא חלפה שעה והופיע אובר-שארפירר מוספלט. האב ובנו נורו ונהרגו בחדר השריפה של המישרפה.

"לאחר מכן נותחו הגופות. אני עצמי לא יכולתי לנתחן. מסרתי את המלאכה לאחרים ורשמתי רק את הדין-חשבון. הניתוח לא העלה תוצאות אחרות מאלה שנמצאו כבר בשעת הבדיקה.

"היה זה מיקרה רגיל, שנועד לסייע ל"ביסוס" התיאוריה על נחיתותו של הגזע היהודי ולשמש למטרות תעמולה. לפנות ערב הגיע ד"ר מנגלה, אשר שלח באותו יום למחנה כעשרת אלפים איש. הוא בדק בעניין רב את דו"חות הבדיקה וניתוחם של שני הגברים בעלי המום. ואז הכריז: "גחיות אלה אסור לשורפן. לאחר פריפארא-ציה ישלחו למוזיאון האנטרופולוגי בבר-לין."

"לאחר הפריפאראציה, הורכבו השלדים עליי מומחה. ד"ר מנגלה היה מרוצה מאוד והביא אל המישרפה מספר רופאים, כדי להציג בפניהם את השלדים הרופאים נהגו בהם בחשיבות רבה, מיששו בידיהם עצמות שונות, והשתמשו בביסוסים מיקצרי עיים, משל היה לפניהם מיקרה חדי-פעמי בתולדות הרפואה. שני השלדים נארו בשקריניר חזקים ונשלחו לברלין, כשהם מסומנים כמשלוח זחוף בעל חשיבות מל-חמתית."

★ ★ ★

הקפואים צועקים

מדי פעם, בהגיע משלוח חדש של אסירים, היה מנגלה בוחר 100 או 150 מהם, בריאים למדי, ומעמידם בקבוצה נפרדת: זה לעבודה והוא לתא הגאון. תחת זאת היה נותן הוראה וללא המיתם בירות. את הגופות היו מבחרים ושולחים למכון הבקטריולוגי, לתירבות חיידקים. לצורך זה משתמשים בכל מקום בסוסיס. מנגלה החי לייט כי חבל על הסוסיס.

הידוש אחר שליו: הוא היה מוציא את דמן של נשים צעירות, עד שאלה שארו תשורות לחלוטין. את הדם שלח לבתי החולים הצבאיים, לעירוי, את הנשים הש' לייט, בעודן בחיים, למשפוח.

מכל הפעולות הללו, רכשה אושחין-לי עצמה שם כבוד בשטח "הרטואי" בגרמניה,

שרופאי ס.ס. אחרים החלו מקנאים במנגלה. אחד מאלה היה רופא בשם ס. ראשי, שהת-מחה בניסויים לחימום אנשים שקפאו. כתב ראשי, לראש הס.ס. היינוך הימ' לר: "אילו הועברתי אל יחידות הס.ס. וניתן לי לנסוע לאושחין, היה זה פשוט יותר לערוך את ניסויי. שם אוכל להבהיר ב' ניסוי רבהיקף את חימומם מחדש של ה' קפואים.

"אושחין הוא מקום מתאים מכל הבחי-נות - יותר מאשר דכאו - לניסוי נחב' מסוג זה, לפי שאקלימו קר יותר ומאחר ששטח מחנה אושחין הוא גדול ואין הדבר עשוי לבלוט כל-כך. כי שפני הנסיגות צועקים כשהם קופאים יתר על המידה..."

★ ★ ★

משיכה לתאומים

פעולות אלה היו אומנם עיקר פעו-לותו של מנגלה. אולם נוסף לתפקידיו "התקינים", היתה לו גם התעניינות משלו.

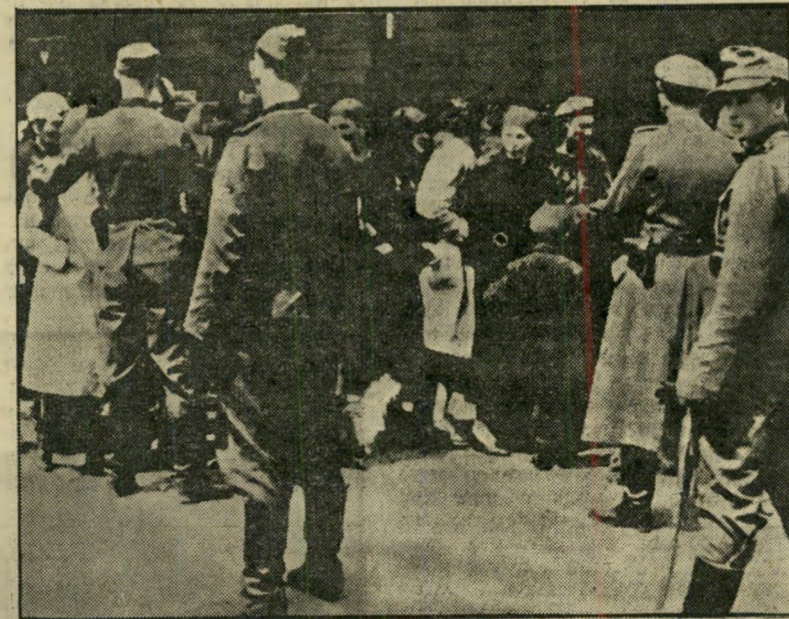
קות-שתן ותוצאות הבדיקות נשלחו לברלין. אצל תאומים מביצה אחת נעשה עירוי-דם. שתינו, למשל, קיבלנו כל אחת 350 סמ"ק של דם מגברים-תאומים; תגובתינו על כך ב' בצורת כאב-יראש חזקים וחום גבוה. "ד"ר מנגלה עשה הכנות לניסויים של הודחגות-באונם של תאומים מביצה אחת, על מנת לחדא אם אומנם יהיו הילדים ה' נולדים מהודחגות זו תאומים אף הם. לכן לא נתן לנו להישלח מהמחנה לעבודה ב' גרמניה, וחיפש לנו בני-זוג מתאימים. ל' טענותינו כי דבר כזה לא יתכן, השיב ב' פסקנות כי אנו אסירות, ולכן לא נוכל ל' הורות לו כיצד לנהוג בנו."

עוד ערות חיה, מפיו של רופא-אסיר, ד"ר ויליאם יורקוביץ:

"אחד הילדים מקבוצת התאומים שנחקרה, מת מות טבעי. בשעת הבדיקה הפאתולו-גית של הגופה נמצאה איוו אנומאליה ב' אורגניזם של חלל החזה. ד"ר מנגלה, היה אחוז בולמוס מדעי, החליט לבדוק אם

נורית אלדוט (יושבת, שניה משמאל) בת-ליאביב רדיפה בהרי ארגנטינה

פעולת מנגלה באושחין: מיון לעבודה או למוות לטיוק חשבונות העבר

הוא בחר לעצמו, כשטח למחקר "מדעי". מיוחד, עריכת ניסויים בתאומים. בכל טראגי-ספורט שהגיע היה מפנה הצידה את התאו-מים. הם היו זוכים לאוכל טוב יותר, לתנאי-שיכון נוחים יותר - ומשמשים שפני-נסיון לניסיונות השטניים ביותר ש' מסוגל להעלות מוח עקום על הדעת.

דוגמה מני רבות הוא סיפורן של שתי אחיות תאומות מפראג:

"בשעת חיטול החלק השני של המחנה המשפחתי של יהודי צ'כיה, ביולי 1944, נבחרו בתוכו עשרה זוגות של תאומים. צולטנו ושוקפנו במכשירי רנטגן מכל צד, וד"ר מנגלה חקר את הפרטים של מיבנה גופנו, את הגובה והמישקל, את טביעות אצבעות הידדים והרגליים. לאחדים נעשו גם תבניות הלסתות. עשו לנו בדיקת-דם וכדי-

אמנם מופיעה אנומאליה דומה גם אצל אחיו. "הוא הגיע למחנה במכונית, נתן לילד טבלת שוקולדה ולקחו עימו במכונית, ב' הבטיחו לו כי הם יוצאים לטיול. הטיול נסתיים בחצר המישרפה, שם יצא מנגלה ממכוניתו יחד עם הילד, הוציא את אקדחו, ירה בילד בראשו וציחה לנתח את גופתו, כדי שיוכל להיחכח אם אומנם זהה האנו-מאליה של שני האורגניזמים."

זהו האיש שמעצמות הכיבוש כללו את שמו בין פושעי המלחמה המבוקשים ביותר; האיש שקבוצת הנוקמים היהודיים חיפשוהו אחרי גמר המלחמה כדי להוציאו להורג (ואח מיסגרת). האיש שזכונים ישראלים, רוסיים, גרמניים וארגנטינים מבקשים ללכוד באמריקה הדרומית; האיש שנורית אלדוט חיפשה - או לא חיפשה - בהרי בארילוקה.

במרינה

מנגנון

ספרות תקצונית

איך אפשר להיות פקיד טוב במדינת ישראל?

השבוע נחלצה הסתדרות הפקידים להרמת הרמה המיקצועית של עובדי העס והלב-לרים בישראל, פירסמה על לוחות המוד-עות את הספרות הטכנית שהיא מוציאה לאור, ואשר בעזרתה יוכל הפקיד להתמחות במיקצועו ולעלות בשלבי הסולם המנגנוני. במודעה מופיעים תצלומי-עיסות הספרים המיקצועיים:

- קובץ תרגילים בהנהלת חשבונות.
- קובץ מיכתנים למנהלי חשבונות מדופלמים.
- קובץ מיכתנים בהנהלת חשבונות. פרקים בחשבונאות.
- עיקרי מס הכנסה.
- משפט מסחרי.
- מינהל וארגון.
- הילכות הבנקאות.
- ניהול חבר עובדים.
- כתיבה במכונה (בשיטה עיוורת).
- הנהלת חשבונות.
- כתבי יד בן-גוריון (ביבליוגרפיה).

הכנסת

גולדה נגד יעל

גולדה מאיר (62) שונאת את יעל דיין (22). כמו ברוב השנאות בין נשים, אין זו שינאה התלויה בדבר. היתה זאת גולדה שהטילה ויטו מוחלט על כל ניסיון להסריט בארץ את ספרה של יעל, פנים חדשות במראה. טענה גולדה, אז: הספר משמיץ את הנוער הישראלי ואת צה"ל.

בינתיים מצאה גולדה חומר-דלק נוסף ל' שינאתה. יעל כתבה סידרת-מאמרים ארוכה על רשמיה באפריקה. בעוד שיש מערערים על כושרה הספרותי, לא היו מערערים על כושרונה ככתבת חדת מבט ומהירת-תפי' סה. בין השאר הטילה בתו של שר-החקלאות אור על אחת הפרשות המושחקות במדינה: התנהגות שליחה באפריקה.

סירה יעל: בכל ארצות אפריקה חיים הישראלים בחברה סגורה. אין הם באים במגע חברתי עם האפריקאים. האפריקאים העובדים עמם נעלבים מיחס זה, משחים את הישראלים לבריטים, אשר גרו קודם לכן בכתיים בהם גרים עתה הישראלים. הישרא-לים נראו כתופעה קולוניאלית חדשה, מש' ניאים את המדינה על בני אפריקה.

פסע נוסף של יעל: היא תיארה בכנות את המצב השרור בליבריה, בה שולט אחד המשטרנים המושחתים ביותר עלי אדמות, המיווד עם ישראל.

"זו עלייה... כתבותיה של יעל עוררו התלהבות בין האפריקאים בישראל, ובעיקר בין הגאנאים, אך מורת-רוח טבעית בין הליבריים. גם חיכ יצחק רפאל הזכרן לגנאי בכנסת, בשאלו את שרת-החוק ל' אמיתות הדברים.

היתה זאת הזדמנות של זהב לגולדה, לשפוך סוף-סוף את לבה ביחס ליעל. הר' דיעה היא בכנסת: "אני מודה בפנים בתרבות שלי! לא קראתי את רשימותיה של אותה סופרת כשכתבה על ענייני הארץ, ולא כש' כתבה על אפריקה. פשט אני מחשיבה את מה שהיא כותבת. אתמול, לאחר הזכרת רשימותיה התעניינתי בדבר, ואני אומרת שזו עלייה לכתוב רעות, ובהכללה זו, על נציגונו באפריקה. אין זו אמת, כשם שלא נכונים הדברים שכתבה הסופרת הזו על הנוער הישראלי."

פרשת אייכמן

הפקיד הקטן

תשובה: "לא, זה לא... זה לא מוכר לי כלל, זה לא אומר לי כלום."

תשובה: "אני יכול למסור על זה פרטים, אדוני המפקד."

תשובה: "גם כן לא... כל אזה שמות שאני שומע אותם בפנים הראשונה."

המשב היה אדולף אייכמן. מציג השאלות: פקד לם, מלישכת 06 של משרתת ישראל. התשובות לקוחות מנוסח פרטיכל התקירה שנערכה ביום ה' כפברואר 1961 - הסע הראשון של עדות אייכמן שנמסר לתקע לידעת הציבור. הוא דן בגזילת רכושם של יהודי הונגריה.

הדבר נמסר כמעט במיקרה, כאשר השיבה